អ្នកនាំសារ
The Messenger

22

ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥ តែងនីព្រះសហគមន៍កាតូលិក

សួស្ដីឆ្នាំថ្មី

គ្រិស្តបរិស័ទចេះគោរពឪពុកម្តាយ?

អ្នកមានជំនឿលើសាសនាគ្រិស្តគ្រាដំបូង តែងជួបប្រទះការលំបាកដោយទទួលការរិះគន់ពីសំណាក់គ្រួសារ ញាតិមិត្ត ជាពិសេសក្នុងឱកាសបុណ្យទានផ្សេងៗ ពួកគេតែងឮពាក្យចំអកថា រមិលគុណ មិនស្គាល់ឪពុកម្តាយ។ ដោយការយល់ដឹងមិនច្បាស់លាស់និង ខ្វះការពិចារណាល្អិតល្អន់ ធ្វើតែងធ្វើឱ្យមានការយល់ច្រឡំបែបនេះ។

Photo: Metrey

ពិធីសំពះគោរពចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យរបស់គ្រិស្តបរិស័ទ

កាលពី ឆ្នាំ១៩៩៤ វណ្ណា បានត្រឡប់ទៅលេងភូមិកំណើតក្នុងខេត្តកំពង់ចាម។ គាត់ឧកចិត្តនៅពេលដែលអ្នកជិតខាងរបស់គាត់និយាយចំអកចំពោះជំនឿព្រះយេស៊ូរបស់គាត់។ គាត់នៅចាំពាក្យពេចន៍ទាំងនោះហើយរំឭកឡើងថា៖ "គេនិយាយបែបលេងសើចថា អូហ៎! ចេះស្គាល់ម៉ែឪ បងប្អូនដែរ! ទាំងនេះច្រើនកើតមានចំពោះអ្នកមានជំនឿដំបូង ប៉ុន្តែក្រោយមក ពេលគេឃើញរបៀបរស់នៅរបស់យើង គេក៏យល់ និង គោរពរាប់អានជាធម្មតា"។ មកទល់នឹងពេលនេះពេលវេលាបានកន្លងទៅអស់ ១១ឆ្នាំ ហើយ ដែលយុវជនកាតូលិករូបនេះ មានជំនឿលើព្រះយេស៊ូ ហើយកំពុងកសាងគ្រួសាររបស់ព្រះសហគមន៍។ រឿងរ៉ាវដូចគ្នានេះសឹងតែកើតមានចំពោះអ្នកមានជំនឿលើគ្រិស្តសាសនាទូទាំងនៅខណៈពេលដែលប្រហែល ៩៥%នៃប្រជាជនចំនួន ១២លាននាក់ នៅកម្ពុជា គឺជាអ្នកគោរពព្រះពុទ្ធសាសនា។

កញ្ញា វ៉ុន្ន ធីតា ពុំបានជួបទុក្ខពិសោធន៍ត្រូវគេថាឱ្យចំៗមុខនោះទេ ប៉ុន្តែនាងតែងតែឮតាមរយៈការនិយាយតៗគ្នារបស់មិត្តភក្តិ។ សំរាប់ការអប់រំជំនឿបែបកាតូលិក បុគ្គលិកផ្នែករដ្ឋបាល អង្គការគ្រួសារមីកឹយាសំរាប់ព្រះគ្រិស្តរូបនេះបាននិយាយឡើងថា៖ "ព្រះគម្ពីរបានចែងច្បាស់ថា យើងត្រូវចេះស្រលាញ់បងប្អូន ឪពុកម្តាយ និង អ្នកដទៃឱ្យដូចយើងស្រលាញ់ខ្លួនឯង។ ដូចនេះ គ្មានរឿងអ្វីដែលថាយុវជនកាតូលិកមានចិត្តអកតញ្ញូចំពោះគ្រួសារឡើយ"។ ធីតាក៏មានរបៀបពន្យល់ឆ្លើយតបបែបធម្មតា ដែលងាយស្រួល ដើម្បីឱ្យអ្នកនៅជុំវិញខ្លួនអាចយល់។ នាងអាចជ្រើសយកការនិយាយស្តីបែបទន់ភ្លន់ មកជំនួសឱ្យ ការបញ្ចេញនូវកំហឹងដែលនឹងនាំឱ្យគេយល់ថា សាសនាគ្រិស្តបានជំរុញឱ្យនាងកាន់តែកាចជាងមុន។

ការប្រឈមមុខបែបនេះ អាចបណ្តាលមកពីគេគិតថា សាសនា និង វប្បធម៌។ ការបកស្រាយដោយខ្វះការយល់ដឹង និង ខ្វះមូលដ្ឋានពិតប្រាកដ ជាហេតុបណ្តាលឱ្យមានការយល់ច្រឡំ បើតាមព្រះពុទ្ធសាសនាគេតែងចាត់ទុកម្តាយជាព្រះអរហន្តដែលជាអ្នកបានសំរេចធម៌ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត (លោកុត្តរធម៌)។ អ្នកស្រី ខ្លូត ធីតា បណ្ឌិតផ្នែកទស្សនវិជ្ជាពុទ្ធសាសនាបានពន្យល់ឱ្យដឹងថា៖ "ជាធម្មតាឪពុកម្តាយជាព្រះ ទី១ ក្នុងផ្ទះដែលនេះជាព្រះរស់។ គំនិតនេះគឺបានចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅចូលក្នុងរបៀបរស់នៅ ក៏ដូចជាផ្នត់គំនិតនៃសង្គមខ្មែរ"។ ដូចគ្នានេះផងដែរ ព្រះសហគមន៍កាតូលិក ដែលបានចូលមកដល់ប្រទេសកម្ពុជាតាំងពី ឆ្នាំ១៥៥៥ បានសម្របខ្លួនចូលទៅក្នុងប្រពៃណី និង របៀបរស់នៅរបស់ប្រជាជនខ្មែរដែលជាម្ចាស់ស្រុក។ លោក ឪពុក ស្ងួន បរម្សី បានពន្យល់ថា៖ "នេះជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវផ្សារភ្ជាប់ជំនឿទៅនឹងប្រពៃណី ជាពិសេស ផ្ទៃចិត្តរបស់ប្រជាជន។ បងប្អូនកាតូលិកខ្មែរអាចអុជធូបអធិដ្ឋានទៅព្រះជាម្ចាស់ និង ច្រៀងចំរៀងជាភាសាខ្មែរ។ នេះជាការពង្រឹងជំនឿរបស់ពួកគាត់ ជៀសវាងយល់ថា នេះគឺជាសាសនារបស់បរទេស"។

ដោយឡែក ផ្នែកវប្បធម៌ យោងទៅលើការងាររបស់អ្នកផ្សព្វផ្សាយសាសនាបរទេស ដែលបានចូលមកប្រទេសកម្ពុជា គេតែងបានគិតថាគ្រិស្តសាសនាជាសាសនារបស់បរទេស។ ក្នុងនោះដែរ គំនិត និង ការគិតរបស់គ្រិស្តបរិស័ទត្រូវបានគេយល់ថា មានលក្ខណៈបែបបរទេស មានជាអាទិ៍ ទំនួលខុសត្រូវរបស់យុវជន។ លោក ពុត សុធី អ្នកនាំភ្ញៀវទេសចរណ៍នៅខេត្តតាកែវបានឱ្យដឹងថា៖ "គ្រិស្តសាសនាជះឥទ្ធិពលដល់អ្នក ដែលមានទំនោរទៅលើការរស់នៅបែបឯករាជ្យ និង ហ៊ានសំរេចធ្វើអ្វីៗដោយខ្លួនឯង។ ប៉ុន្តែ វាអាចជាការខ្មាសអៀនដល់ចាស់ទុំដែលគាត់គិតផ្ទុយទៅវិញថាការធ្វើរបៀបនេះជាការមិនគោរពឪពុកម្តាយ"។

វិធានការចំពោះការរិះគន់សាសនាគ្នា

តាមប្រសាសន៍របស់ អ្នកស្រី ឃឹម ជួងវណ្ណា ជាមន្ត្រីក្រសួងធម្មការបានឱ្យដឹងថា៖ "ប្រសិនណាម្នាក់បានឮថា មានគេនិយាយរិះគន់សាសនាគ្នាទៅវិញទៅមក ទោះជាបុគ្គល ឬ ព្រះវិហារណាមួយ ត្រូវជូនដំណឹងដល់នាយកដ្ឋានកិច្ចការសាសនា។ យើងនឹងមានការចាត់វិធានការតាមច្បាប់ ប្រសិនមានភស្តុតាង ទីកន្លែង ពេលវេលា និង បុគ្គលណាម្នាក់ច្បាស់លាស់"។

បែបនេះហើយដែលប្រហែលជាធ្វើឱ្យមានការបកស្រាយខុសៗគ្នាចំពោះគ្រិស្តសាសនា។ លោកឪពុក ស្ងួន បរម្សី បន្ថែមថា៖ "ពិតមែន! សាសនាកាតូលិក ជួយឱ្យមនុស្សមានទំនួលខុសត្រូវ ពេលដែលគេធំដឹងក្តីឡើង។ យើងគោរពឪពុកម្តាយ ធ្វើបុណ្យទាន និង រកលុយជូនគាត់ដូចប្រពៃណីយើង ប៉ុន្តែនៅតាមជនបទ មានការលំបាក ដោយសារការអប់រំរបស់ឪពុកម្តាយខ្លះ នៅមានកំរិតទាប ដូច្នេះហើយទើបមានអ្នកយល់ច្រឡំ"។

កញ្ញា ម៉ារីយ៉ុង អូដ ជាជនជាតិបារាំង និង បានមករស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាតែម្នាក់ឯង ឆ្ងាយពីគ្រួសាររយៈពេលជិត ១ឆ្នាំ មកហើយ។ នាងជាអ្នកគោរពសាសនាកាតូលិក។ នាងបានប្រាប់អំពីជីវិតរស់នៅ តាមបែបជាយុវជនបារាំង ក៏ដូចជាអឺរ៉ុបថា៖ "ខ្ញុំគោរពឪពុកម្តាយ ដូចមនុស្សគ្រប់គ្នាដែរ ដោយសារតែពួកគាត់នេះហើយ ដែលអាចធ្វើឱ្យខ្ញុំស្គាល់ពិភពខាងក្រៅ ស្គាល់ខុស និង ត្រូវ បើកចិត្តគំនិតដោយយោគយល់អ្នកដទៃ និង ចេះសន្តោសប្រណីអ្នកផង"។ សំរាប់ការគោរពជំនឿរបស់ នាង ម៉ារីយ៉ុងតែងសម្របជាមួយប្រពៃណីម្ចាស់ស្រុក។ នាងបានបញ្ជាក់ថា៖ "ពេលខ្ញុំទៅលេងបុណ្យចូលឆ្នាំចិន នៅប្រទេសវៀតណាម ខ្ញុំបានអុជធូបជាមួយគ្រួសារមួយ។ ពួកគេបន់ស្រន់ទៅព្រះរបស់គេ ចំណែកខ្ញុំអធិដ្ឋានព្រះជាម្ចាស់"។

បូលីន ដាវីង

"មានជំនឿលើសាសនាថ្មី ដោយកុំរិះគន់សាសនាផ្សេង"

រដ្ឋធម្មនុញ្ញផ្តល់សេរីភាពសាសនាដល់ពលរដ្ឋខ្មែរទាំង ២ភេទ។ ពេលនេះសាសនាផ្សេងៗ ពិសេសនិកាយតូចៗបានជ្រៀតចូល។ ប្រជាជនខ្មែរច្របូកច្របល់ពុំអាចបែងចែកជំនឿចុំនេះបាន។

ចាប់ពី ឆ្នាំ១៩៩៣ វិហារគ្រិស្តសាសនាកើនឡើងជាខ្លាំង។ ក្រៅពីព្រះសហគមន៍កាតូលិក និងប្រូតេស្តង់(ក្រុមជំនុំ) និកាយផ្សេងៗមានចំនួន ៦។ ក្រសួងធម្មការមិនទាន់អាចបែងចែកចំនួនវិហារនិកាយតូចៗបាននោះទេ។ គេគ្រាន់តែដឹងថា ព្រះវិហារសរុបទាំងអស់ មានចំនួន ១៤៥ (គិតទាំងក្រុមជំនុំផងដែរ)។ និកាយជាក្រុមតូចៗដែលបែកចេញពីព្រះវិហារដើមហើយមានគំនិតគិតតាមបែបផ្សេងៗ។ លោក សុធី តែងនឹកសំណួរ នៅពេលដែលមិត្តភក្តិប្តូរព្រះពុទ្ធសាសនា។ យុវជនរូបនេះអះអាងថា៖ "ក្រោយពេលមកពីព្រះវិហារថ្ងៃអាទិត្យ ពួកគេថា មិនឱ្យគោរពព្រះដទៃទេ គឺមានតែព្រះមួយប៉ុណ្ណោះ"។ សុធីដែលធ្លាប់ឮទាស់ត្រចៀកនេះតែងមកខានគាត់ជានិច្ច។ ភាសាអប់រំជំនឿបែបចំអក ឬ ប្រៀបធៀបដូចនេះអាចបង្កើតជាទំនាស់ពាក្យសំដី ហើយបើធ្ងន់ធ្ងរ អាចបង្កឱ្យមានការរើសអើងបាន។

កញ្ញា ឯម តង់គី ជាគ្រិស្តបរិស័ទ ក្នុងក្រុមជំនុំ CMA ខេត្តបាត់ដំបងបានសម្តែងប្រតិកម្មថា៖ "ខ្ញុំអន់ចិត្តនៅពេលដែលគេយករឿងសាសនាមកវាយតម្លៃ"។ នាងតែងតែបានសង្កេតឃើញភាពមិនប្រក្រតីនេះដោយនិយាយថា៖ "អ្នកនិយាយបែបនេះពុំមានជំនឿច្បាស់លាស់ទេ។ គេចូលសាសនាក្នុងគោលដៅផ្សេងៗបែបសំពឹងរកសំភារៈ ឬ លុយកាក់"។

សំរាប់ក្រុមជំនុំនីមួយៗ ការបង្រៀនរបស់គ្រូគង្វាលមិនដូចគ្នាដែរ។ លោក គី គយ គឺជាគ្រិស្តបរិស័ទដែលពុំមានព្រះវិហារពិតប្រាកដឡើយ។ ចំពោះការយកសាសនា មកប្រៀបធៀបដើម្បីផ្សាយនូវដំណឹងល្អលោកគត់ទើសទាល់ទេ។ លោកបានរំឭកថា៖ "ព្រះគម្ពីរបានចែងថា ការគោរពព្រះដទៃ ឬ ព្រះឆ្លាក់មិនត្រឹមត្រូវទេ។ នេះជាការនិយាយទូទៅដោយមិនសំដៅសាសនាណាមួយទេ"។ គាត់បន្ថែមទៀតថា៖ "គេអាចប្រើវិធីណាក៏បានដែរដើម្បីប្រកាសនូវដំណឹងល្អ តាមទេពកោសល្យផ្ទាល់ខ្លួន"។ គាត់ថែមទាំងបានធ្វើការប្រៀបធៀបបែបនេះ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយដំណឹងល្អ នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ ប៉ុន្តែ វាមិនបានលទ្ធផលដូចចិត្តឡើយ។ គាត់និយាយថា៖ "ប្រហែលជា ខ្ញុំមិនសូវមានទឹកមាត់ប្រៃ ទើបពុំទទួលបានជោគជ័យដូចគេ"។ ការជជែកទាក់ទាញបែបនេះអាចធ្វើឱ្យប្រជាជនយល់ច្រឡំ ចំពោះគ្រិស្តបរិស័ទទូទៅ។ កញ្ញា វ៉ុន្ន ធីតា ជាគ្រិស្តបរិស័ទកាតូលិកយល់ថា៖ "គេអាចនឹងយល់ច្រឡំបាន បើសិនអ្នកផ្សព្វផ្សាយដំណឹងល្អ មិនពន្យល់គេឱ្យបានច្បាស់ និងនិយាយមិនល្អអំពីសាសនាដទៃទៀត។ យកល្អ! អ្នក ដែលបានជ្រើសរើសយកជំនឿថ្មី គួរតែកុំរិះគន់សាសនាផ្សេងៗ"។

ក.វ៉ុន្ន ធីតាបុគ្គលិក អង្គការគ្រួសារមីកឹយាសំរាប់ព្រះគ្រិស្ត

Photo: Davith

ពិធីប្រសិទ្ធពរលើប្រេងសំរាប់អគ្គសញ្ញាផ្សេងៗ

Photo: L. Sovanna

លោកអភិបាលភូមិភាគទាំង៣ ប្រសិទ្ធពរលើប្រេងក្រអូបតាមប្រពៃណីរបស់ព្រះសហគមន៍

ពិធីប្រសិទ្ធពរលើប្រេងសំរាប់អគ្គសញ្ញាផ្សេងៗត្រូវបានធ្វើឡើងនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ អាទិត្យទី៥ នៃរដូវ៤០ថ្ងៃ គឺមុនសប្តាហ៍វិសុទ្ធ ពិធីនេះរៀបចំឡើងក្រោមអធិបតីភាពរបស់លោកអភិបាលព្រះសហគមន៍ភូមិភាគទាំង៣ និងមានការចូលរួមពីលោកបូជាចារ្យទាំងអស់ក្នុងភូមិភាគ និងគ្រិស្តបរិស័ទយ៉ាងច្រើនកុះករ។ ប្រេងប្រសិទ្ធពរមានបីយ៉ាងគឺប្រេងសំរាប់លាបអ្នកជម្ងឺ ប្រេងសំរាប់លាបឱ្យអ្នកត្រៀមទទួលអគ្គសញ្ញាជ្រមុជទឹក និងប្រេងគ្រិស្តសំរាប់លាបឱ្យអ្នកទទួលអគ្គសញ្ញាជ្រមុជទឹក និងទទួលអគ្គសញ្ញាលាបប្រេងសព្រម ទាំងសំរាប់លោកបូជាចារ្យដែលទើបនឹងត្រូវបានតែងតាំងៗ ទាក់ទិនទៅនឹងប្រពៃណីព្រះសហគមន៍សំរាប់ពិធីនេះ កញ្ញា យូ ព្រួកជ សមាជិកក្រុមផ្ទើក្តាពាបាននិយាយថា "ជាធម្មតាពិធីប្រសិទ្ធពរប្រេងនេះធ្វើនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ក្នុងសប្តាហ៍វិសុទ្ធ ដែលជាថ្ងៃដែលព្រះយេស៊ូធ្វើពិធីតែងតាំងបូជាចារ្យៗ យើងឃើញថាក្នុងពិធីនេះលោកបូជាចារ្យទាំងអស់ត្រូវចូលរួម និង ប្រកាសអំពីសច្ចាប្រណិធានឡើងវិញៗ ប៉ុន្តែដោយសារនៅក្នុងថ្ងៃព្រហស្បតិ៍នៃសប្តាហ៍វិសុទ្ធ លោកបូជាចារ្យទាំងអស់ជាប់រវល់ ដូចេ្នះត្រូវលើកយកមកធ្វើមួយសប្តាហ៍មុនវិញៗ ចំពោះប្រេងនៅសល់ពីឆ្នាំមុនត្រូវដុតចោល"។ វណ្ណា

ជីវិតរស់នៅក្នុងពិភពមិនស្គាល់ពន្លឺថ្ងៃ

ចាន់ ថន មានអាយុ ៣៣ឆ្នាំ គឺជាអ្នកទោសម្នាក់ក្នុងពន្ធនាគារ ឯខេត្តកំពង់ចាមៗ លោកត្រូវបានតុលាការចោទប្រកាន់ពីបទលួចទ្រព្យ របស់ចោរ (របស់បរពីក្នុងស្ងោរ) និង ត្រូវជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល ១ឆ្នាំ៦ នៅក្នុងពន្ធនាគារ ចាន់ ថនបានចូលរួមសកម្មភាពផ្សេងៗ សំរាប់អ្នកទោស ដែលផ្តត់ផ្តង់ដោយអង្គការនានា និង កម្មវិធីផ្ទាល់នៃពន្ធនាគារៗ អង្គការ អុណោះ បានរៀបចំកម្មវិធីបង្រៀនសីលធម៌ដល់អ្នកទោសចំនួន ២៤នាក់ ក្នុងពន្ធនាគារនេះ ក្នុងនោះមាន ចាន់ ថន ដែរៗ ចាន់ ថន បានប្រាប់អ្នកនាំសារថា "ខ្ញុំមានវាសនាបានរៀនអំពីសីលធម៌ (ព្រះគម្ពីរសុភាសិត)។ មេរៀននេះជួយខ្ញុំ មិនឱ្យអស់សង្ឃឹមនៅក្នុងចិត្តគំនិត ឱ្យខ្ញុំកែប្រែជីវិតរស់នៅ និង មានប្រយោជន៍ចំពោះបងប្អូនអ្នកទោសផ្សេងៗទៀតដែរ"។ លោកបន្តទៀតថា "ខ្ញុំត្រេកអរ និង រីករាយចិត្ត ហើយសង្ឃឹមថា បងប្អូនដែលបានរៀនជាមួយខ្ញុំក៏កែប្រែចិត្តគំនិតផងដែរៗ លុះពេលចេញពីពន្ធនាគារ ខ្ញុំនឹងអនុវត្តឱ្យដូចមេរៀនដែលខ្ញុំបានរៀនដើម្បីធ្វើជាពលរដ្ឋល្អក្នុងសង្គម ហើយឈប់រកស៊ីរបរមុនទៀត ខ្ញុំនឹងបើករថយន្តដឹកនាំអ្នកដំណើរវិញៗ លោក ចាន់ ថន សូមផ្តាំផ្ញើចំពោះបងប្អូនដទៃទៀតថា "សូមកុំកស៊ីដូចខ្ញុំ! បងប្អូនដឹងទេ រស់នៅក្នុងគុកពិបាកណាស់!"។ ផាន់ បូរ៉ា

សុខភាព

ជម្ងឺរបេងៈ ១ម៉ោង សម្លាប់ ១នាក់

Photo: Fr. Omer

លោកស្រីMarissa Regeno-Manampan វេជ្ជបណ្ឌិត ដឹកនាំមន្ទីរពេទ្យសហគមន៍និងគ្រួសារពេទ្យ

របេងជាជម្ងឺឆ្លងៗ វាកើតលើសួត ឆ្អឹង រ៉ឹង និង ស្រទាប់ស្រោមខួរក្បាលៗ ជាទូទៅ វាឆ្លងតាមរយៈការប៉ះពាល់នូវកំហាក ឬ ទឹកមាត់របស់អ្នកជម្ងឺ អ្នកផ្ទុកមេរោគរបេងមានរោគសញ្ញា ដូចជារូបកាយស្គមស្គាំង អស់កម្លាំង ក្អករយៈពេលយូរ គ្រុនក្តៅ និងបែកញើសច្រើននៅពេលល្ងាចៗ ជម្ងឺរបេងអាចធ្វើឱ្យយើងឈឺទ្រូង ដោយប៉ះពាល់ទាំងពស់សួត ហើយបន្តិចម្តងៗ វាប៉ះពាល់ដល់ឈាម ឆ្អឹង កូនកណ្តុរ និងស្រទាប់ស្រោមខួរក្បាល របេងអាចធ្វើឱ្យបាត់បង់ជីវិតៗ អ្នកដែលក្អកច្រើនថ្ងៃ គួតែទៅជួបនឹងវេជ្ជបណ្ឌិតដើម្បីពិនិត្យរកមេរោគរបេងៗ ជម្ងឺនេះអាចជាសះស្បើយ បើយើងលេបថ្នាំទៀងទាត់តាមវេជ្ជបញ្ជា បរិភោគឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ រស់នៅក្នុងផាសុខភាព និង មិនត្រូវជក់បារីជាដាច់ខាតៗ ដើម្បីបង្ការរបេង យើងត្រូវថែសុខភាពឱ្យល្អៗ ម៉្យាងទៀត យើងគួតែពាក់ម៉ាស់ ពេលរក្សាអ្នកជម្ងឺរបេងៗ មនុស្សខ្វះអាហារ អ្នកជម្ងឺអេដស៍ មនុស្សមានសុខភាពទន់ខ្សោយ និងមនុស្សចាស់ជាប្រភេទមនុស្ស ដែលប្រឈមមុខទៅនឹងជម្ងឺរបេងៗ របេងមានកើតនៅលើត្រប់វ័យ ទោះចាស់ក្តី ឬក្មេងក្តី ដូច្នេះបើកើតរបេង សូមទៅកាន់ មណ្ឌលសុខភាពជិតផ្ទះ ការព្យាបាលគឺមិនយកលុយៗ ធារី និង សំភី

យុត្តិធម៌សំរាប់បងប្អូនជនជាតិចាម

ពេលនេះជាខួបឆ្នាំទី ៣០ នៃការឡើងកាន់កាប់អំណាចរបស់ពួកខ្មែរក្រហមៗ ពីឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ ១៩៧៩ បងប្អូនខ្មែរឥស្លាមបានទទួលរងទុក្ខវេទនា និងស្លាប់បាត់បង់ជីវិតដូចប្រជាជនខ្មែរផ្សេងៗដែរៗ

Photo: P. Bora

ព្រះវិហារដែលសាសនិកឥស្លាមតែងទៅថ្វាយបង្គំ ភូមិកោះកំពង់ចាម

គ្មាននរណាម្នាក់អាចបំភ្លេចថ្ងៃទី ១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ បានទេៗ អំពីប្រល័យពូជសាសន៍របស់ពួកខ្មែរក្រហមធ្វើឱ្យសង្គមខ្មែរចុះអន់ថយៗ ថ្ងៃនេះ កសិករ ទិន ម៉ៃអាត និង ជុំ សឹម អង្គុយពិភាក្សាគ្នាមុខស្ពានវ (ព្រះវិហារឥស្លាម) ក្នុងភូមិកោះនៃខេត្តកំពង់ចាមៗ ពួកគាត់ទាំង ២នាក់ មានអាយុប្រហែលជាង ១០ឆ្នាំ នៅពេលពួកខ្មែរក្រហមចូលមកដល់ភូមិគាត់ៗ ទិន ម៉ៃអាតបានឱ្យដឹងថា ជំនាន់ខ្មែរក្រហម គាត់ក៏ដូចជាប្រជាជនដទៃគ្មានសិទ្ធិគោរពជំនឿសាសនាទេៗ ក្រៅពីការងារវែកសំណាបទៅស្រែចម្ងាយ ១០គម ជាមួយនឹងកំលាំងដែលបានមកពីបបរាវៗប្រចាំថ្ងៃ បុរសរូបនេះយល់ថា "ពួកខ្មែរក្រហមគ្មានចិត្តមេត្តាទេ សូម្បីតែស្ងោរពងមាន់ វាយកទៅសម្លាប់ចោល ដោយចោទថាក្បត់អង្គការ ឬ សម្បូរភាព"។ គាត់ក៏ដូចគ្រួសារដទៃទៀត ក្នុងរបបនោះដែលបានបាត់បង់គ្រួសារៗ ទិន ម៉ៃអាត បានរំឭកទាំងទឹកមុខក្រៀមក្រំថា "បងប្អូនខ្ញុំទាំងអស់ ៧នាក់ ត្រូវស្លាប់ដោយអត់អាហារ និង ដោយត្រូវគេ ចងដៃ ចងជើង ច្រានទម្លាក់ទៅក្នុងទឹក និង ខ្លះទៀតត្រូវគេវាយនឹងត្បូងចប"។ ដូចគ្នានេះផងដែរ លោក ជុំ សឹម បានបន្ថែមថា "ឪពុកខ្ញុំត្រូវគេសម្លាប់ព្រោះគាត់ធ្លាប់ធ្វើជាលើស"។ ដោយត្រូវបានគេប្រមូលឱ្យមករស់នៅក្នុងមន្ទីរក្រហមនៃចំការកៅស៊ូជប់ កុមារភាពរបស់បុរសរូបនេះឃើញតែការសម្លាប់ៗ មកដល់រឿងនេះគាត់បានបន្ថែមអាថ៌កំបាំងមួយថា "ខ្ញុំបានឃើញពួកវាដឹកមនុស្សទាំងឡានៗ យកមកសម្លាប់ នៅពេលយប់ពិសេសជនជាតិវៀតណាម និង ប្រជាជនថ្មី"។ រយៈពេលជាង ៣ឆ្នាំ ក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ជុំ សឹម មានសំណាងដោយគេមិនឱ្យគាត់ធ្វើការទេៗ ប៉ុន្តែ គាត់ត្រូវ ពួកខ្មែរក្រហមបង្ខំឱ្យប្រែសចាកចេញពីសាសនាឥស្លាមៗ គាត់ពោលថា "ពេលជិតដាច់ជំនាន់អាពត ពួកវាបង្ខំឱ្យយើងហូបសាច់ជ្រូក បើពុំហូប វាសម្លាប់"។ នយោបាយមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមខុសប្លែកពីគេក្នុងលោកៗ គេបានលុបបំបាត់សាលារៀន វត្តអារាម មន្ទីរពេទ្យ ផ្សារ និង ក្រដាសប្រាក់ៗ គេថែមទាំងបានបញ្ជូនប្រជាជនឱ្យទៅរស់នៅជនបទធ្វើស្រែ និងកសាងទំនប់ៗ

លោក វិសុវា អូស្មាន ជាជនជាតិចាមម្នាក់ៗ គាត់បានសរសេរៀបរាប់អំពីទុក្ខវេទនារបស់ជនជាតិចាមៗ សៀវភៅមានចំណងជើង «ឧក្ខាត» ដែលមានន័យជាភាសាខ្មែរថា "យុត្តិធម៌" ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយកាលពី ខែសីហា ឆ្នាំ២០០២ ដោយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាៗ អ្នកនិពន្ធបានឱ្យដឹងថា កាលមុនសង្គ្រាម ជនជាតិចាមនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានប្រមាណ ៧០០ ០០០នាក់ៗ ប៉ុន្តែក្រោយពីរបបប៉ុលពតបានដួលរលំនៅក្នុង ឆ្នាំ១៩៧៩ មានជនជាតិចាមប្រមាណតែ ២០០ ០០០នាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលនៅរស់រានមានជីវិតៗ ក្នុងសៀវភៅនេះ លោក វិសុវា អូស្មានបង្ហាញពីអ្នកទោសជនជាតិចាមចំនួន ១៣នាក់ នៅក្នុងទួលស្លែងហៅមន្ទីរ «ស ២១»។ ជនរងគ្រោះទាំងនេះត្រូវបានធ្វើទារុណកម្ម ហើយយកទៅសម្លាប់នៅវាលពិឃាតសព្វ «ជើងឯក»។ សក្ខីភាពរបស់លោក វិសុវា អូស្មាន ជាសម្លេងមួយសំខាន់សំរាប់ជនរងគ្រោះៗ ហើយនៅពេលខាងមុខ មេដឹកនាំរបបខ្មែរក្រហមនឹងត្រូវចោទប្រកាន់ពេលដែលតុលាការពិសេសកម្ពុជា-អង្គការសហប្រជាជាតិត្រូវបង្កើតឡើងនោះៗ

បូលីន ដារីជ និង រ៉ូ បូរ៉ា

ការបះបោររបស់ជនជាតិចាម

នៅខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៧៥ អ្នកភូមិចាម ២ភូម ក្នុងខេត្តកំពង់ចាមបានដឹកនាំបាតុកម្មបះប្រឆាំងពួកខ្មែរក្រហមដែលហាមមិនឱ្យពួកគាត់ប្រតិបត្តិសាសនាឥស្លាមៗ បន្ទាប់មកការបះត្រូវបានបង្ក្រាបៗ អ្នករស់រានមានជីវិតខ្លះត្រូវបានជម្លៀសទៅរស់នៅតំបន់ដីក្រុងចាញ់ត្រូវឃុំខ្លួន ឬ សម្លាប់ចោលៗ ពេលនោះមានប្រហែលតែ ១០%ក្នុងចំណោមអ្នកភូមិទាំងអស់៨០០០នាក់ នៅរស់រានមានជីវិតៗ

ប្រភពៈ CDCAM

កម្រងរូបថតពិធីបុណ្យចម្លង សប្ដាហ៍ពិសិដ្ឋ!

ព្រះសហគមន៍ផ្សារតូច នៅ
ភូមិកក្ដីញ

សកម្មភាពគ្រិស្ដបរិ
ស័ទព្រះសហគមន៍
កំពង់ទេះ និង
បញ្ញើ នៃមណ្ឌល
កំពង់ធំ នៅក្នុងភូមិ
ភាគពត់ំង

ព្រះសហគមន៍ភូមិកកំពង់ថម

សកម្មភាព នៅក្នុព្រះសហ
គមន៍ ម្នាវ

លោកឪពុកគីស ព្រមនឹងបងប្អូនគ្រិស្ដបរិស័ទព្រះសហគមន៍ព្រៃស្វា កំពង់ធំ

ព្រះសហគមន៍ក្រុងព្រះសីហនុ

Photos: L. Sovanna, Fr. Omer, Channang

ក្រុមកុមារកម្ពុជាលើក មុខមាត់ប្រទេសជាតិ

មហាស្រពាលទាត់កុមារក្រោម ១៣ឆ្នាំ ប្រចាំឆ្នាំ២០០៥ របស់សហព័ន្ធបាល់ទាត់អាស៊ីត្រូវបានរៀបចំប្រកួតកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ដល់ថ្ងៃទី ១៩ ខែមីនា។ ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាម្ចាស់ផ្ទះ និងមានការចូលរួមពីប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ម៉ាឡេស៊ី ម៉ាលឌីវ និងហ្វីលីពីន។ ក្រុមកុមារកម្ពុជាបានបង្ហាញសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនមិនធ្លាប់មានពីមុនដែលមិនធ្លាប់តែចាញ់ៗ

រូបតូចលើខាងស្តាំ ពេលចាប់ផ្តើមប្រកួត អាជ្ញាកណ្តាលកំពុងចេះកាក់ជ្រើសរើសទីលានៗ រូបធំ ទិដ្ឋភាពនៃការប្រកួតបាល់ទាត់របស់យុវជន អាយុក្រោម ១៣ឆ្នាំ រវាងកម្ពុជា និង ម៉ាឡេស៊ី នៅក្នុងថ្ងៃទី១។

Photo: Davith

ក្រោយពីបានមិនទទួលអស់ពេល ២ឆ្នាំមក នេះជាលើក ទី១ហើយ ដែលនៅពហុកីឡាដ្ឋានជាតិអូឡាំពិកក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ មានរៀបចំកម្មវិធីប្រកួតកីឡា ជាផ្លូវការ។ នេះគឺជាមហាស្រពាលទាត់នៃយុវជនទ្វីបអាស៊ីក្រោមអាយុ ១៣ឆ្នាំ។ ស្ថិតនៅក្នុងក្រុម E និង ក្នុងអំឡុងពេល ៤ថ្ងៃ នៃការប្រកួត ក្រុមជម្រើសជាតិកម្ពុជាបានបង្ហាញមុខអនុស្សាវរីយ៍មានទាំងផ្អែមល្ហែម និង ជូរចត់ៗ ពីថ្ងៃដំបូង នៃការប្រកួត ក្រុមយុវជនអាយុក្រោម ១៣ឆ្នាំ អាចបង្ក្រាបភ្ញៀវបានៗ ជ័យជំនះ និង ការប្រកួតស្មើ បានធ្វើឱ្យអ្នកគាំទ្រសើចហ៊ោកញ្ជ្រៀវយ៉ាងខ្លាំងៗ គ្រាន់តែនៅថ្ងៃដំបូង ក្រុមកម្ពុជាអាចប្រកួតស្មើជាមួយក្រុមម៉ាឡេស៊ីក្នុងពិន្ទុ ០ ទល់នឹង ០ ឈ្នះហ្វីលីពីន ១ ទល់នឹង ០ ស្មើឥណ្ឌូនេស៊ី២ ទល់នឹង ២ ហើយឈ្នះម៉ាល់ឌីវ ២ ទល់នឹង ០។ សំរាប់ការប្រកួតសាកល្បងនូវបច្ចេកទេសក្នុងអំឡុងពេល ២ថ្ងៃ ដំបូង ក្នុង១ប្រកួតៗមានរយៈពេលតែ ២០នាទី ប៉ុណ្ណោះ។ លោក ម៉ី សុហ នាយកបច្ចេកទេសនៃសហព័ន្ធកីឡាបាល់ទាត់ឲ្យដឹងថាៈ "ផ្លូវតាមរយៈការប្រកួតចំនួន ៣លើក ក្រុមកុមារកម្ពុជាស្ថិតក្នុងលំដាប់ទី៣។ ប៉ុន្តែ នេះគឺគ្រាន់តែជាការគិតក្រៅផ្លូវការប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះកម្មវិធីនេះមិនមែនជាការប្រកួតពានរង្វាន់ទេ"។ សំរាប់ ២ថ្ងៃ ចុងក្រោយ ការប្រកួតនីមួយៗមានរយៈពេល ១ម៉ោង ដោយចែកចេញជា ២វគ្គ សំណើចរបស់អ្នកគាំទ្រកម្ពុជាបានរសាត់បាត់ទាំងស្រុងនៅពេលដែលក្រុមជម្រើសជាតិកម្ពុជាបានជួបបរាជ័យចំពោះមុខក្រុមម៉ាឡេស៊ីក្នុងលទ្ធផល ៦ ទល់នឹង ០។ អនុស្សាវរីយ៍អាក្រក់នេះគឺ នៅថ្ងៃចុងក្រោយ ដែលក្រុមកម្ពុជាបានចាញ់ក្រុមឥណ្ឌូនេស៊ី៦ទល់នឹង ១។ ទោះបីជាការប្រកួតមិនកម្មវិធីនេះ មានការបរាជ័យក្តី ដាក់ទីលានខុសពីស្រួចមុនៗក្តី ក៏ក្រុមយុវជនកម្ពុជាពុំបានបំពេញចិត្តអ្នកគាំទ្រឡើយៗ ហេតុដូច្នេះត្រូវបានពិពណ៌នាថា មកពីកីឡាករខ្មែរចុះចាញ់កំលាំង ពីព្រោះកម្មវិធីប្រកួតត្រូវបានធ្វើឡើងផ្ទួនៗគ្នាៗ លោកព្រុក ចាន់ណារ៉ា គ្រូបង្វឹកក្រុមយុវជនកម្ពុជាបានកត់សំគាល់ថាៈ "ដោយសារកម្មវិធីប្រកួតជាប់ៗគ្នាខ្លាំងពេកធ្វើឲ្យកីឡាករចុះកំលាំងៗ លោកបន្ថែមថា ការហ៊ឹកហ៊ឺនរបស់យើងមិនបានគ្រប់គ្រាន់ដូចគេទេៗ គួរកត់សំគាល់ថា នៅក្នុងមហាស្រពាលទាត់នេះ កីឡាករកម្ពុជាចាប់ផ្តើមបានយ៉ាងល្អដោយមានការហ្វឹកហាត់ត្រៀមមុនរយៈពេល ២ខែៗ ក្រុមយុវជនកម្ពុជាមិនអន់ដូចរៀមច្បងគេទេៗ ប៉ុន្តែនាំធ្វើដំណើររបស់ក្រុមយុវជន នៅឆ្ងាយទៀត ហើយវាអាចស្ថិតក្នុងលទ្ធផលល្អ ប្រសិនបើមានរន្ទះពិតក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកីឡានេះៗ សមាគមសហព័ន្ធបាល់ទាត់អន្តរជាតិ FIFA បានទស្សន៍ទាយថា កម្ពុជាត្រូវការពេល ១០ឆ្នាំ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កីឡាបាល់ទាត់ រីឯស្ថាប័នបាល់ទាត់អន្តរជាតិ នៅប្រទេសស្វីស ជួយសហព័ន្ធខ្មែរកីឡាបាល់ទាត់ប្រមាណ ២៥០.០០០ដុល្លារអាមេរិក ក្នុង១ឆ្នាំ

បូលីន ដាវីដ

ពានរង្វាន់បាល់ទាត់ថ្នាក់ជាតិចំនួន ៣ នឹងចាប់ផ្តើមក្នុងឆ្នាំនេះ

ទី១ ជាពានរង្វាន់ធំជាងគេ ហៅថា Cambodia Football League សំរាប់ក្រុមខ្លាំងខាងបាល់ទាត់ចំនួន ១០ ចាប់ប្រកួតនៅថ្ងៃទី ២៣ ខែមេសានេះៗ ទី២ ពានរង្វាន់យុវជនក្រោម ១៨ឆ្នាំ ដែលមាន ៨ក្រុម ចូលរួមប្រកួតចាប់ពីថ្ងៃទី ៤ ខែកញ្ញា ដែលធ្វើដំណាលគ្នានឹងពានរង្វាន់ ទី៣ សំរាប់យុវជនក្រោមអាយុ ១៦ឆ្នាំដែរៗ

កម្ពុជាសមាជិកភាពអាស៊ាន

ថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥នេះជាគម្រប់ខួបឆ្នាំទី៦ នៃការចូលជាសមាជិកអាស៊ានរបស់កម្ពុជាៗ អាស៊ានជាសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ៗ អង្គការនេះបានបង្កើតឡើងនាខែសីហា ឆ្នាំ១៩៦៧ៗ បច្ចុប្បន្នអាស៊ានមានសមាជិកភាពសរុបចំនួន ១០ប្រទេស រួមមាន ព្រុយណេ វៀតណាម ឡាវ ភូមា កម្ពុជា ថៃ ឥណ្ឌូនេស៊ី ម៉ាឡេស៊ី សិង្ហបុរី ហ្វីលីពីនៗ ក្នុងរយៈពេល ៦ ឆ្នាំមកនេះ កម្ពុជាយើងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និង នយោបាយៗ

បញ្ហាអន្តរជាតិ

ប្រជាជនលីបង់បដិសេធការកាន់កាប់របស់ស៊ីរី

ប្រទេសលីបង់ស្ថិតនៅទ្វីបអាស៊ីតំបន់មជ្ឈឹមបូព៌ា ដែលមានរាជធានីឈ្មោះថាបេរូតៗ ប្រទេសនេះមានប្រជាជន ៣លាននាក់ជាមួយនឹងផ្ទៃ ១០៤០០គម²ៗ

ក្រោយពីព្រឹត្តិការណ៍នៃការធ្វើឃាតទៅលើអតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីលីបង់ រ៉ាហ្វិក ហារីរី កន្លងបានមួយខែនោះ ក៏មានការអំពាវនាវជាសាធារណៈ ឱ្យប្រទេសស៊ីរីបញ្ចប់ការកាន់កាប់របស់ខ្លួនមកលើប្រទេសលីបង់ៗ ប្រទេសបារាំង និង សហរដ្ឋអាមេរិកបានផ្តើមជំរុញឱ្យក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខនៃអង្គការសហប្រជាជាតិអនុម័តលើដំណោះស្រាយ រិតត្បិតប្រទេសលីបង់ៗ កាលពីថ្ងៃទី ២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំមុន (២០០៤) ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខនៃអង្គការសហប្រជាជាតិបានអនុម័តចំពោះដំណោះស្រាយលេខ ១៥៥៩ ដើម្បីឱ្យទាហាន និង ភ្នាក់ងារស៊ើបការណ៍សម្ងាត់ របស់ស៊ីរី ចំនួន ១៥០០០នាក់ ដកថយចេញពីប្រទេសលីបង់ ជាបន្ទាន់ៗ ក្នុងករណីមិនព្រមដកកងទ័ពក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខនេះ នឹងបង្កើតឱ្យមាននូវសំពាធ ជាអន្តរជាតិដើម្បីធ្វើការគាបសង្កត់មកលើប្រទេសស៊ីរីៗ នៅប្រមាណសប្តាហ៍ចុងក្រោយនេះ មហាបាតុកម្មដ៏ធំមួយបានផ្ទុះឡើងនៅទីក្រុងបេរូតប្រទេសលីបង់ៗ បាតុករចូលរួមមានប្រមាណជាង ១លាននាក់ បានគ្រវីទង់ជាតិ ដោយស្រែកថា "ស៊ីរីចេញទៅ"ៗ ក្រុមមេដឹកនាំប្រឆាំងបានស្វែងរកចំនួនមហាជនដ៏ច្រើនដើម្បីប្រកាសថា មានអាណត្តិជាសាធារណៈប្រឆាំងនឹងវត្តមានរបស់ប្រទេសស៊ីរី និងរដ្ឋាភិបាលបច្ចុប្បន្នៗ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី លីបង់ អូម៉ាការ៉ាមី បានលាលែងពីតំណែងនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែកុម្ភៈ ក្រោយព្រឹត្តិការណ៍ធ្វើឃាតលើ លោក ហារីរីៗ គេបាននឹងថា ការបោះឆ្នោតជ្រើសនាយករដ្ឋមន្ត្រីនឹងធ្វើឡើងនៅក្នុងពេលដ៏ខ្លីខាងមុខៗ លោកប្រធានអ្នកយកព័ត៌មានថាៈ "យើងសូមប្រកាសជាសាធារណៈថា យើងនឹងបង្កើតរដ្ឋាភិបាលរួមជាតិមួយ ហើយទាមទារនូវកិច្ចសន្យាពីគ្រប់ភាគីទាំងអស់"ៗ

សំ វ៉ានី

របាយសាសនា

សាសនាគ្រិស្ត អ្នកកាន់និកាយ Maronite មានច្រើនជាងគេ បន្ទាប់មកមាននិកាយគ្រិកកាតូលិក គ្រិកអ័រតូដុក និង អ្នកកាន់ជំនឿ arménien ។ សំរាប់ឥស្លាមៈ អ្នកកាន់និកាយស៊ីអ៊ីតមានច្រើនជាងគេ បន្ទាប់មកមានស៊ុននីត និង Druze ។

មក! យើងនាំគ្នារាំរបាំត្រុដិ

"ត្រុដិ" ជាពាក្យមកពីភាសាសំស្ក្រឹតមានន័យថា ផ្តាច់ ឬ កាត់ផ្តាច់ សំដៅដល់ការផ្តាច់ឆ្នាំចាស់ចូលឆ្នាំថ្មី មានព្រះរាជពិធីមួយហៅថា "ត្រស្តិសង្គ្រាន្ត"(១) ដែលពាក្យត្រស្តិនេះក្លាយពីពាក្យត្រុដិ

Photo: Kunthear

ការសម្តែងរបាំត្រុដិរបស់សមាគមសិល្បៈអម្ចាស់ដើម្បីបង្ហាញឱ្យទស្សនិកជនទស្សនាកំសាន្ត

ប្រវត្តិរបាំត្រុដិ

ត្រុដិជារបាំប្រជាប្រិយមួយដែលធ្លាប់ឃើញមាននៅក្នុងខេត្តសៀមរាប និង ខេត្តផ្សេងៗ របាំនេះលេងពេលបុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរដើម្បីកំចាត់ចង្រៃ និង ប្រសិទ្ធពរជ័យជូនអ្នកស្រុកៗ ប៉ុន្តែ ជួនកាលរបាំនេះក៏មានលេងក្នុងពេលច្រូតកាត់ស្រូវហើយ ពេលស្រុកទេសជួបការរាំងស្ងួតផងដែរ តាមប្រសាសន៍របស់លោក អ៊ុត ចឺន អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសិល្បៈទស្សនីយភាពបានឱ្យដឹងថា "របាំនេះគឺនៅសេសសល់ពីមនុស្សជំនាន់ដើមមួយពួក ដែលរស់នៅលើទឹកដីសុវណ្ណភូមិ ចាប់តាំងពីមុនទទួលបានអរិយធម៌ឥណ្ឌាមកម្ល៉េះ គឺជាពួកមនុស្ស ដែលអ្នកស្រុកហៅថា "ពួកសំរែ" ដែលរស់នៅភូមិភាគខាងជើងបឹងទន្លេសាប"។ លោកបានបន្តថា របាំនេះលេងនៅទីណាក៏បាន ឱ្យតែមានអ្នកចង់មើល មិនថានៅតាមវត្ត ភូមិអ្នកស្រុក តាមផ្ទះ ឬតាមទីជនបទៗ

អំពីឧបករណ៍ និង អ្នកសម្តែង

របាំត្រុដិមានពីរក្រុម គឺក្រុមតូច និង ក្រុមធំ យោងទៅតាមការនិយមរបស់អ្នកស្រុក និង តាមចំនួនមនុស្សចូលលេង (១៣ ឬ ២៥នាក់)។ ឧបករណ៍សំរាប់លេងមាន៖ កញ្ចែ (ដងឈើពីរដងប្រវែង ២ម៉ែត្រ មានបន្ទះនាបតូចភ្ជាប់) ចង្រ្កង់ស្គរ ស្គរ ប៉ីតាកេ ទ្រអ៊ូ ទ្រសោ សន្ទូចលោ ចំពោះអ្នកលេងរបាំនេះមាន៖ មនុស្សប្រុស ព្រាននំព្រៃ អ្នកកាន់ដងដោយ(រាងដូចជន្ទាប់ទេះ) អ្នកវាយស្គរ ២នាក់ ក្ងោក ២នាក់ យក្ស ២នាក់ ព្រាយស្រីក្របកបើង ២នាក់ មនុស្សទន្សោង អ្នកកាន់ដងកញ្ចែ និង អ្នកច្រៀងម្នាក់ៗ

(១) ត្រស្តិត្រស់ៈ ព្រះរាជពិធី១ប្រភេទធ្វើនៅវេលាយប់១៤ រោច ខែ ផល្គុនៗ សង្ក្រាន ឬ សង្ក្រាន្តិ គឺជាដំណើរឃ្លាតចាកទី ឬ ដំណើរដាច់ឆ្នាំចាស់ផ្លាស់ឆ្នាំថ្មី

មុំ គន្ធា

ជំនឿរបស់អ្នកលេងរបាំត្រុដិ

មុននឹងចេញលេងគេត្រូវតែបណ្តាក់ថ្វាយព្រះភិក្ខុស្រុកជាមុនសិនទើបបានៗ ជំនឿ១ទៀត ចំពោះស្រ្តីមានប្តី បើចង់លេងត្រុដិគឺត្រូវសុំអនុញ្ញាតប្តីជាមុនសិនដោយត្រូវរៀបស្លាម្លូ ធូប ទៀនធូប និងផ្កា ៥ គូ ដាក់លើជើងពាន ក្រាបសំពះស្វាមីថា "ខ្ញុំសុំលាទៅលេងត្រុដិ"។

ចូលឆ្នាំហើយ! នាំគ្នាលេងអ្វី?

ល្បែងប្រជាប្រិយខ្មែរមានច្រើន ដែលប្រជាពលរដ្ឋនិយមលេងកំសាន្តក្នុងថ្ងៃចូលឆ្នាំ។ នៅពេលនេះ អ្នកនាំសារ សូមបង្ហាញនូវឈ្មោះ និង របៀបលេងមួយចំនួនសំរាប់លេងកំសាន្តនាបុណ្យចូលឆ្នាំ

ល្បែងចោលឈូង៖ គេច្រើនលេងនៅយប់ខែភ្លឺក្នុងថ្ងៃចូលឆ្នាំថ្មី(ខែចេត្រ_ពិសាខ)។ ការលេងឈូងចែកជា ២ បែប គឺ ឈូងច្រៀងរាំ និង ឈូងលោះខ្ញុំ។ ឈូងច្រៀងរាំ ដំបូងខាងប្រុសបោះឈូងទៅឱ្យខាងស្រី។ ខាងស្រីប្រុងចាប់ កុំឱ្យធ្លាក់ដល់ដី បើធ្លាក់ចាត់ជាស្លាប់។ គេផ្តើមបោះទៅឱ្យខាងប្រុសវិញ ខាងប្រុសប្រុងចាប់កុំឱ្យធ្លាក់ដែរ។ កាលណាចាប់បាន ត្រូវចោលសំដៅទៅខាងស្រី បើខុសចាត់ជាស្លាប់។ បើចោលត្រូវស្រីណាហើយ ស្រីនោះច្រៀងរាំយកឈូងជូនខាងប្រុស។ ឯឈូងលោះខ្ញុំ ដំបូងខាងប្រុសច្រៀង ១ ទំនុក។ ច្រៀងហើយក៏បោះឈូងទៅខាងស្រី។ បើខាងស្រីចាប់ឈូងបានចោលទៅខាងប្រុស បើត្រូវប្រុសណា ត្រូវចាប់យកមកទុក។ បើខាងប្រុសចាប់ឈូងបានចោលមកខាងស្រីវិញ ត្រូវនារីណា ប្រុសដែលស្រីចាប់បានពីមុនត្រូវបានរួចខ្លួន។ បើចោលមិនត្រូវ ប្រុសនោះត្រូវនៅខាងស្រីដដែល។

ល្បែងលាក់កន្សែង៖ គេតែងលេងនៅខែភ្លឺថ្ងៃចូលឆ្នាំ ឬ ក្រោយពេលសំរាកពីហាត់នឿយម្តងៗ។ អ្នកលេងមានពី ៦_៧ នាក់ឡើងទៅ អង្គុយពែនជារង្វង់មូល រួចដាក់ដៃទាំងពីរលើក្បាលជង្គង់ដោយមិនឱ្យងាក ឬ លួចមើលមកក្រោយទេ។ គេយកកន្សែង ឬ ក្រមាមួយមករុំម្សៀតឱ្យតឹងណែនល្អទុកជាបន្តិចសំរាប់វាត់។ បើអ្នកដែលត្រូវគេលាក់កន្សែងមិនដឹងខ្លួន ហើយអ្នកដែលលាក់នោះយកកន្សែងបានម្តងទៀត អ្នកលាក់នោះជាអ្នកឈ្នះ។ តែបើអ្នកអង្គុយដឹងខ្លួនហើយចាប់យកកន្សែងបានមុននោះ គេទុកអ្នកនោះឈ្នះ។

ល្បែងបោះអង្គុញ៖ លេងបានទាំងប្រុស ស្រី ចាស់ ក្មេងៗ ល្បែងនេះលេងបានពី ២នាក់ឡើងទៅ ដោយចែកចេញជា ២ពួក មានចំនួនស្មើគ្នា មានស្រីម្ខាងប្រុសម្ខាង ឬ អាចចុះគ្នាបានៗ អង្គុញក៏ចែកចេញជាពីរផ្នែកដែរ គឺកាយដាំ និង កាយបោះៗ

មុំ គន្ធា

ល្បែងប្រជាប្រិយផ្សេងៗ

មានដូចជា ស្តេចចង់ ចាប់កូនមាន់ បិទភ្នែក ទាញព្រ័ត្រ វាយឆ្នាំង ។ល។ លោកយាយតង់ អាយុ៧០ឆ្នាំមានប្រសាសន៍ឱ្យដឹងថា "យុវជន_នារីខ្មែរនិយមលេងល្បែងទាំងនេះណាស់ ព្រោះជាល្បែងខ្មែរតាំងពីបុរាណ ហើយពេលលេងគឺធ្វើឱ្យស្នេហ៍ពាក់ព័ន្ធប្រពៃណីខ្មែរ"។

Photo: P. Samphy

យុវសិស្សមហាវិទ្យាល័យកំពុងយកពេលទំនេរលេងល្បែងប្រជាប្រិយប្រពៃណីបែងចែកកាយ

មុខរបរ

អាជីពខាងការដើរបង្ហាញម៉ូតកំពុងតែមានការរីកចម្រើនស្របតាមការរីកចំរើនសង្គមសម័យទំនើបៗ អ្នកដើរម៉ូតែងមានរូបរាងស្អាត ដែលធ្វើឱ្យមហាជនចាប់អារម្មណ៍ស្នេហ៍គេ

Photo: Sapors

អាជីពដើរម៉ូដ

ការងារ

បង្ហាញម៉ូដគឺជាមុខរបរមួយដែលត្រូវការសោភ័ណភាព ជាចាំបាច់ៗ អ្នកបង្ហាញម៉ូដ ទោះប្រុស ឬ នារី ការសម្តែងលើឆាក ជាការដើរឱ្យបានសមរម្យបំផុត ពីព្រោះគេត្រូវបង្ហាញម៉ូដសំលៀកបំពាក់ដែលទើបនឹងរចនាឡើងថ្មីៗ ពេលខ្លះគេច្រើនឃើញផ្សាយផលិតផលឱ្យក្រុមហ៊ុនជំនួញនានា ដូចជា ក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទ ក្រុមហ៊ុនសំអាងការ និងក្រុមហ៊ុនចំណីអាហារៗលៗ និង ។លៗ ដោយសារតែកិច្ចការត្រូវប្រឈមនៅចំពោះមុខមហាជនច្រើន អ្នកបង្ហាញម៉ូដត្រូវតែថែរក្សាសម្ផស្សរបស់ខ្លួនឱ្យបានស្អាតជានិច្ចៗ អ្នកស្រី សាពាណ៍ រេន ដល ប្រធានសាលាបង្ហាញម៉ូដ និង កែសម្ផស្សសាពាណ៍ បានមានប្រសាសន៍ថា "ដើម្បីធ្វើជាអ្នកបង្ហាញម៉ូដល្បីបានទាល់តែយើងមានទំនុកចិត្តលើអាជីពនេះ និងមានសម្ផស្សល្អស្អាតផងខ្លះផងដែរៗ លើសពីនេះយើងត្រូវព្យាយាមហាត់ដើរពត់អាកប្បកិរិយា និង ថែរាងកាយឱ្យបានល្អ"ៗ

ប្រាក់ចំណូល

អ្នកបង្ហាញម៉ូដថ្មីថ្មោង គេអាចយកចំនួនបាន ២០ ដុល្លារក្នុងរយៈពេលសម្តែងពី ១០ ទៅ ២០ នាទី នៅក្នុងពិធីបង្ហាញសំលៀកបំពាក់ ឬ ផ្សព្វផ្សាយផលិតផលនានាៗ លុះគេធ្វើការបានមួយរយៈ (ភាគច្រើន ១ឆ្នាំ) ប្រាក់អាចកើនបានពី ៥០ ទៅ ៦០ ដុល្លារ ដោយអាស្រ័យលើបទពិសោធន៍ ទេពកោសល្យ និង ភាពស្ទាត់ជំនាញរបស់គេចំពោះការសំដែងៗ

ពត៌មានសិក្សា

ដើម្បីក្លាយខ្លួនទៅជាអ្នកបង្ហាញម៉ូដ យើងអាចទៅសិក្សានៅសាលាសាពាណ៍បង្ហាញម៉ូដ និង កែសម្ផស្ស នៅរាជធានីភ្នំពេញៗ រយៈពេលសិក្សាគឺមានពី ៣ ទៅ ៤ ខែ ដោយផ្តោតជាសំខាន់លើការរៀនដើរ ដោយក្នុងមួយខែៗ យើងត្រូវចំណាយអស់ ៣០ ដុល្លារៗ ប៉ុន្តែ មុននឹងចូលសិក្សាយុវជន_នារីត្រូវទាមទារឱ្យមានរូបសម្បត្តិស្រស់ស្អាតៗ

ផាត សំភី

សាលាសាពាណ៍បង្ហាញម៉ូដ

សាលាសាពាណ៍នេះបើកទ្វារតាំងពីឆ្នាំ១៩៩៦ មានបង្រៀនមុខជំនាញផ្សេងៗ ដូចជា ដើរម៉ូដ សំអាងការ និងស៊ីជីម៉ូក្នុងការរស់នៅ ទំនាក់ទំនងទូរស័ព្ទ ០១២ ៨០៣ ៥២៩

រូបលើ៖ បើប្អូនៗ ចង់ដឹងថា តើកូនដំរីតូចដ៏គួរឱ្យស្រលាញ់នេះ
កំពុងធ្វើអ្វី សូមគូសភ្ជាប់ចំនុចតូចៗពី លេខ ១ ដល់ លេខ ៣៥។
រូបក្រោម៖ សូមប្អូនៗប្រើពណ៌ ផាត់ល្អិតភាពតាមតែប្អូនចូលចិត្ត។

គំនូរ ៖ ក. ចន្ទ ពិសី

ការិយាល័យផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានព្រះសហគមន៍កាតូលិក ផ្ទះលេខ ៥ ផ្លូវលេខ ២៤២ សង្កាត់បឹងព្រលិត រាជធានីភ្នំពេញ
Tel/Fax: (855) 23 224 120 E-mail: csc@catholiccambodia.org
អភិបាលគ្រប់គ្រង៖ លោកអភិបាល អេមីល ដេតុំប អគ្គនាយក៖ លោកបូជាចារ្យ រ៉ូម៉ែរ ហ្វ៊ីរ៉ាល់ដូ